

Skammen er pigens følgesvend af Nasrin Billie

Nasrin

"Gabar ceeb socodto waye!" siger Amina til sin datter Khadija, mens de begge står i køkkenet. Det er søndag og klokken er 12. Khadija er ved at hælde varmt vand op i en kop med instant kaffe og fortrækker ikke en mine, så Amina træder et skridt nærmere sin datter:

"Gabar ceeb socodto waye."

Khadija løfter ikke blikket op fra koppen. Hun rører blot forsigtigt rundt i sin kaffekop med en teske.

"Gabar ceeb socodto waye" kan bedst oversættes til: "Skammen er pigens følgesvend".

"Gabar ceeb socodto waye, Taas ogow!"

"Skammen er pigens følgesvend, skal du vide" siger Amina og forlader køkkenet.

Camara

Hun går ind i den tilstødende åbne stue og smider sig på den bløde, lyse sofa. Hun tænder straks for tv'et med ét tryk på fjernbetjeningen og skruer helt op for lyden.

(musik)

Er det min fejl? Har jeg ikke opdraget hende godt nok? Hvilken mand, om så han er muslim, dansker eller fra Mars, vil have en kvinde, der opfører sig sådan?

Nasrin

Amina ser på tv'et

Stemme i mikrofon

"I Århus er en 15-årig dreng blevet tvangsfjernet, fordi kommunen frygtede, at drengens far ville radikalisere ham. Drengen er blevet overført til en sikret institution for unge, og faderen må ikke vide hvor. Han må heller ikke se sønnen eller være i kontakt med ham via telefon, mail eller breve..."

Camara

Fanden tage Danmark og danskerne. Kun i Danmark kan myndighederne finde på at tage et barn fra sit hjem og undskylde sig med at det er i barnets bedste interesse. Man prøver simpelthen at opløse vores værdier og splitte vores familier ad.

Nasrin

Amina spytter arrigt i en serviet og tørrer sig efterfølgende om munden. Hun griber ud efter fjernbetjeningen, fnyser og slår over på en arabisk kanal.

Camara

Hvis vi blot var blevet i Somalia ville vores liv have set helt anderledes ud. Jeg skulle aldrig være gået med på min mands vanvittige ide dengang. Jeg fortryder inderligt, at jeg sagde ja til at flytte til dette fremmede, gudsforladte sted.

Okay, mine børn og jeg har altid haft et tag over hovedet, og vores maver har altid været fulde. Da min mand ikke længere magtede at forsørge os, klarede vi os med den hjælp den danske stat gav os. Mine børn har alle fået sig en uddannelse, og Khadija har klaret en universitetsuddannelse., men hvad nytter al den kundskab, når ens børn ikke får lært at tale deres modersmål, når de bliver afskåret fra at lære deres bedsteforældre, fætre og kusiner at kende, når de lærer at hade deres egen religion og sige deres forældre imod?

Nasrin

Amina kigger rundt i stuen. Hun lader blikket hvile på gulv-til-loft bogreolen, og de mange bøger, der fylder hylderne.

Camara

Da jeg kom til Danmark i 1992 ejede jeg ikke én bog, og nu 20 år efter har jeg samlet et helt bibliotek. Men til hvad nytte? Størstedelen af bøgerne har jeg ikke engang åbnet.

"The Family Money Book", "Family Health Book", "The Hope".

Jeg havde for travlt med at passe børn, lære dansk og stable et liv på benene.. Dagpleje, børnehave, SFO, forældremøder, ungdomsskole og VUC. Lejrskole, børnefødselsdage, svømmetræning, fodboldhold, gymnasiefester, rengøringsjob, skolepraktik.

Alt det måtte jeg tage mig af, da min mand og jeg gik fra hinanden.

Der er ikke noget at sige til, at jeg ikke havde tid til at åbne en bog.

Jeg længes efter at vende tilbage til Somalia og opdrage mine børn på ny.

Nasrin

Amina betragter sin datter ude i køkkenet, Khadija er stadig ved at drikke morgenkaffe. Da Khadija bevæger hovedet, kigger Amina hurtigt væk. Hun retter i stedet et stift blik mod tv-skærmen, der nu viser en tyrkisk sæbeopera dubbet til arabisk.

Camara

Ya Illahi. Hvilken fremtid venter der mine børn i Danmark? Vil min datter finde en ægtemand? Eller vil hun opgive sin tro for at tilpasse sig et samfund, der vil æde hende op levende og spytte hende ud, når det er færdigt med hende?

Nasrin

Idet Amina forlader køkkenet, holder Khadija op med at røre i koppen. Hun griber hårdt fat om bordkanten. Hun tænker:

Hørte jeg dig virkelig sige det? Det er morgen og jeg er lige vågnet. Så giv mig dog bare fem minutter, før du smider sådan en lort i hovedet på mig.

Ja, jeg kom sent hjem i nat. Var det klokken 4, jeg kom hjem med taxaen? Og hvad så? Jeg havde en sjov aften i byen med mine venner, og tiden fløj afsted. Er det en forbrydelse?

Camara

Khadija drikker hurtigt af sin kaffe og kommer til at skolde tungen.

Nasrin

Gabar ceeb socodto waye. (Pause) Hvad skulle jeg skamme mig over? Mit køn? Har jeg måske en fisse på panden?

Du kan da ikke seriøst tro, at en kvinde skal være skamfuld alene på grund af sit køn? Hvem siger det? Hvor står det skrevet? Er det noget du selv har fået at vide af din mor i tidernes morgen?

pause

Hvem prøver jeg at narre? Mor behøver ikke at minde mig om skammen. Den er en gammel kending. Den kryber ind og overtager mine tanker, når jeg mindst venter det.

(Pause) Åh, så fred være med det. Jeg skammer mig, mor. Jeg skammer mig over at være den, jeg er. Jeg skammer mig over at følge mine lyster. Jeg skammer mig over ikke at være en god muslim, en god datter. Jeg skammer mig over ikke at kunne leve op til dine forventninger. Jeg skammer mig over at skuffe dig, mor.

Jeg skammer mig over mine lyster, over glæden ved at mødes med sine gode venner på en fyldt og larmende bar. Jeg skammer mig over, hvor sjovt jeg havde det på dansegulvet, da jeg bare gav den gas og slap hævningerne. Jeg skammer mig over, hvor meget jeg nød at flirte med den søde, flotte fyr i garderoben på vej hjem.

Pludselig begynder Khadija at fnise.

Camara

Amina kigger måbende på sin datter inde fra stuen. Nu griner Khadija højere og højere.

Sig mig; synes du, at det her er en joke? Er det her bare sjov og ballade for dig? Fortæl mig, hvad der er så sjovt

Nasrin

Ja, jeg synes egentlig, at det er ret sjovt, hvad du siger.

Camara

Nå, hvad er det sjove i at blive ude til sent om natten, hvor der kun er ludere og lommetyve på gaden? Har du ingen skam i livet?

Nasrin

Jo, masser.

Men det kommer ikke dig ved.

Camara

Du kan tro, at det kommer mig ved. Jeg bryder mig ikke om, at du kommer hjem kl. lort om morgenen. Jeg er din mor, og du skal respektere mig og mine regler, så længe du bor under mit tag.

Nasrin

Dit tag? Betaler jeg da ikke min andel af huslejen? Er det ikke lige så meget mit tag som dit? *(Pause)* Jeg skulle aldrig være flyttet hjem igen. Jeg skulle aldrig have opgivet min lejlighed, min frihed. Hvor var jeg dum at tro, at det var en god idé at flytte hjem til dig.

Camara

Nej, jeg er glad for, at du vendte tilbage til dit hjem. Det var det eneste rigtige at gøre. Du flyttede hjemmefra alt, alt for tidligt.

Nasrin afbryder

Jeg ved ikke, hvorfor jeg troede, at jeg vil kunne finde fred og ro herhjemme.

Camara

Jeg lod dig at flytte tilbage, fordi jeg troede, at du var blevet klogere, men du laver stadig de samme fejltagelser. Hvornår bliver du nogensinde voksen?

Nasrin

Hvorfor kan du ikke acceptere mig, som den jeg er?

Camara

Du vil komme til at fortryde, de ting, du gør. Mærk dig mine ord. En skønne dag, så vil du indse, at jeg havde ret, men det vil være for sent. Du vil have spildt dit liv.

Nasrin

Det kan godt være. Men det er mig, der må leve med det, ikke dig.

Camara

Hvorfor vil du ikke lytte til, hvad jeg har at sige?

Forstår du ikke at de råd, jeg giver dig, er bygget på dyrekøbte erfaringer?

Nasrin

Men det er op til mig at beslutte, om jeg vil følge dine råd.

Hvorfor lytter du aldrig til mig? Hvorfor er vi ikke to ligeværdige parter?

Du bliver nødt til at respektere mig som et selvstændigt individ.

Camara

Hvordan skal jeg respektere dine beslutninger, når de skader dig.? Jeg kan ikke bare se til, mens du er i gang med at ødelægge dit liv. Din fremtid. Det kan ikke foregå i mit hjem.

Nasrin

Det bedste for os begge er, at jeg flytter ud. For så kan du slippe for at se mig lave flere "fejltagelser".

Camara

Hvis du flytter ud nu, så er du død for mig. Hører du? Jeg vil ikke længere have noget med dig at gøre.

Amina vender sig resolut om. Hun går ind på badeværelset og begynder at gøre sig klar til middagsbønnen.

Nasrin

Khadija knuger hænderne hårdt sammen, går ind på sit værelse og smækker med døren. Hun sætter sig på sengen, efter nogle minutter sænker hun sine skuldre og begynder at græde.